

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/916/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6213209352
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6213209352.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kubániho č. 16, IČO: 47 233 516, za ktorú koná JUDr. Andrea Cviková, konateľka a advokátka, proti odporcovi T. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. G. č. XXX, za účasti Združenie spotrebiteľov Slovenska, o. z., so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa č. 7, IČO: 42 309 166, ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, právne zastúpeného Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa č. 7, v konaní o zaplatenie 2370,28 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2C/269/2013-39 zo dňa 01. 04. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol (druhý výrok) a vo výroku, ktorým žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok) z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 869,09 € spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne, počítaným zo sumy 869,09 € od 01. 12. 2010 až do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok); vo zvyšku návrh zamietol (druhý výrok) a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok).

Okresný súd zistil, že dňa 04. 08. 2009 bola medzi účastníkmi uzavretá Zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej navrhovateľ odporcovi poskytol úver vo výške 1493,73 €, ktorý sa odporca zaviazal splácať v 30-tich mesačných splátkach po 91,28 € vrátane úrokov. Zmluvná odmena (celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom) predstavovala 1244,77 €, predpokladaná ročná priemerná miera nákladov (ďalej len „RPMN“) 68,83 %, ročná úroková sadzba úveru 68,83 %; v zmluve je tiež uvedená priemerná RPMN 40,61 %, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 58,70 % a ročná úroková sadzba revolvingu 67,53 %. Okresný súd uviedol, že „v predmetnej veci išlo o poskytnutie finančných prostriedkov na základe revolvingového úveru, ktorý je typický tým, že ho veriteľ dopĺňa a úverový vzťah tak môže fungovať neurčitú dobu. Dĺžnik stále platí, pretože veriteľ mu stále dopĺňa úver a časť splátky používa na splatenie poskytnutých úverových prostriedkov a časť na odplatu. Úver je odplatný právny úkon. Na začiatku revolvingového vzťahu sa údaj o ročnej percentuálnej miere navýšenia určiť ako tak dá, pretože výška úveru, úroky, poplatky a obdobie úverového vzťahu vychádzajú z počtu splátok, sú zistiteľné. To však už dobre možné nie je v priebehu revolvingu, pretože sa úver čerpá a dopĺňa, a tak sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN.“

Súd uzavrel, že navrhovateľ nepreukázal, že by išlo o revolving, teda že by finančné prostriedky odporcovi dopĺňal; odporcovi bola vyplatená suma 1419,77 €, navrhovateľovi vrátil len 550,68 €; navrhovateľ požadoval zaplatenie 25 splátok po 91,28 € (každá splátka bola rozdelená na splátku istiny /49,79 €/ a úroku /41,49 €/), spolu 2370,28 €, z toho neuhradená istina spolu predstavovala 1286,54 € a neuhradené úroky spolu 1078,74 €. Navrhovateľ podľa názoru okresného súdu uzavrel s odporcom úverovú zmluvu, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, mala podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá

je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch, spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač, teda spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu naformuloval, alebo zmluvný vzťah nevznikne. Za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie Mostaza Claro); články 7 až 13 predmetnej zmluvy boli vytlačené malým písmom, ktoré je zle čitateľné, pričom odporca ako spotrebiteľ svojim podpisom v zmluve v článku 18 potvrdil, že sa s nimi oboznámil. Za použitia § 4 ods. 2, § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia zmluvy, ako aj § 39, § 451 a § 456 veta prvá OZ, súd uzavretú zmluvu považoval za neplatný právny úkon; navrhovateľovi priznal uplatnený nárok titulom bezdôvodného obohatenia len vo výške 869,09 € ako rozdiel medzi odporcovi vyplatenou sumou 1419,77 € a odporcom splatenou sumou 550,88 €. Z tejto sumy (869,09 €) mu priznal v súlade s § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) aj úrok z omeškania vo výške 9 % ročne od 01. 12. 2010 do zaplatenia, pretože podanie navrhovateľa zo dňa 10. 11. 2010, ktoré bolo doručené odporcovi dňa 15. 11. 2010, považoval za výzvu na zaplatenie peňažného dlhu (vydanie bezdôvodného obohatenia v tejto časti) v lehote 15 dní od jeho doručenia, čím sa odporca dostal do omeškania dňom 01. 12. 2010. Vo zvyšku návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu v časti výroku, ktorým súd návrh vo zvyšku zamietol (druhý výrok) a vo výroku, ktorým žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (tretí výrok), podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie. Namietol nezrozumiteľnosť a zmätočnosť odôvodnenia rozsudku, pretože z neho nie je možné jednoznačne určiť, z akého dôvodu súd považoval zmluvu o revolvingovom úvere za neplatnú, ani to, aké predpisy, odôvodňujúce správnosť záverov súdu o neplatnosti zmluvy na daný skutkový a právny stav aplikoval. Rozsudok a jeho odôvodnenie nespĺňajú požiadavku presvedčivosti v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., čo je v zmysle ustálenej judikatúry porušením článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 383/06. Tvrdenia súdu o tom, že: „...V predmetnej veci ide o poskytnutie finančných prostriedkov na základe revolvingového úveru, ktorý je typický tým, že ho veriteľ dopĺňa a úverový vzťah tak môže fungovať neurčitú dobu. Dĺžnik stále platí, pretože veriteľ mu stále dopĺňa úver a časť splátky používa na splatenie poskytnutých úverových prostriedkov a časť na odplatu. Úver je odplätaný právny úkon. Na začiatku revolvingového vzťahu sa údaj o ročnej percentuálnej miere navýšenia (ďalej len RPMN) určiť ako tak dá, pretože výška úveru, úroky, poplatky a obdobie úverového vzťahu vychádzajú z počtu splátok, sú zistiteľné. To však už dobre možné nie je v priebehu revolvingu, pretože sa úver čerpá a dopĺňa, a tak sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. Podľa názoru súdu navrhovateľ nepreukázal, že by išlo o revolving, teda že by finančné prostriedky odporcovi dopĺňal...“, nemajú s obsahom zmluvy nič spoločné. Z predloženej zmluvy a jej zmluvných dojednaní (čl. 4 ods. 4.1) vyplýva výslovná definícia revolvingu; podľa nej revolving predstavuje automatické poskytnutie ďalšieho úveru (peňažných prostriedkov) dĺžnikovi vo výške uvedenej v bode 6 zmluvy; pojem úver a revolving sú dva odlišné pojmy; nárok na revolving vzniká už po splatení určitého počtu splátok. Na základe zmluvy bol schválený a poskytnutý úver vo výške 1493,73 € s tým, že jeho prípadné navýšenie formou revolvingu bolo možné za určených podmienok (čl. 4, ods. 4.2 a 4.3 zmluvných dojednaní). Výška tohto navýšenia (teda nad rámec úveru) bola dohodnutá v sume 739,39 €, pričom zmluvné podmienky túto skutočnosť jasne a určito definujú. Výška predpokladanej RPMN po poskytnutí revolvingu je uvedená v článku 6 zmluvy a spôsob jej určenia je špecifikovaný v ods. 4.4 zmluvných dojednaní. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

Navrhovateľ ako veriteľ v prípade poskytnutia revolvingu je povinný RPMN za revolving dĺžnikovi osobitne písomne oznámiť; v prejednávanej veci ale odporcovi revolving poskytnutý nebol, pretože tento nespĺnil na to podmienky (riadne splatiť 12 splátok úveru). Pokiaľ by súd spornú zmluvu vykladal podľa obsahu v zmysle § 35 ods. 2 OZ resp. podľa § 266 Obchodného zákonníka, bol by uvedený skutočnosť zistil.

Na rozdiel od okresného súdu sú podľa navrhovateľa ustanovenia zmluvy objektívne čitateľné, zrozumiteľné a určité; veľkosť písma, ktorá je dostatočná, farba, font alebo iné grafické úpravy, nemôžu mať vplyv na informačnú schopnosť textu, pretože rozhodujúci je obsah zmluvy a jeho objektívna zistiteľnosť, zrozumiteľnosť a určitosť; odporca ani nespochybnil, že by sa s obsahom zmluvy riadne oboznámil.

Vzhľadom na zásadné pochybenia konajúceho súdu navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti zmenil a návrhu vyhovel aj v zamietnutej časti. Žiadal priznať náhradu trov prvostupňového konania, vrátane trov právneho zastúpenia navrhovateľa, ako aj trovy odvolacieho konania.

Odporca sa k odvolaniu napriek jeho doručeniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch o zamietnutí časti návrhu (druhý výrok) a o trovách konania (tretí výrok) podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil v tomto rozsahu okresnému súdu na ďalšie konanie.

V zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Občiansky súdny poriadok v § 157 ods. 2 stanovuje postup súdu pri odôvodnení rozsudku; súd má uviesť, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne má vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; má dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Iba rozhodnutie, ktoré dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu, čo vyjadruje aj znenie ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., je odvolacím súdom preskúmateľné a umožňuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie preukazuje správnosť rozhodnutia, je prostriedkom kontroly postupu súdu pri jeho vydávaní; z odôvodnenia rozhodnutia musí byť dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k rozhodnutiu formulovanému vo výrokovej časti; nestačí len odkazovať na určité zákonné ustanovenia; úlohou súdu je vysvetliť účastníkom konania, ako relevantné právne normy aplikoval na posudzovaný prípad; toto vysvetlenie má byť pokiaľ možno stručné, ale najmä logické a zrozumiteľné. V rozpore s § 157 ods. 2 O. s. p. je nielen úplný alebo čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia, ale aj existencia nesúladu medzi výrokom rozsudku a jeho odôvodnením, ako i nesúlad medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami.

Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, a teda možnosť riadne konať pred súdom. Takéto pochybenie súdu je vadou, pre ktorú odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu musí vždy zrušiť (§ 221 ods. 1 O. s. p.) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V zásade ide o vady, ktoré sú porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces, zaručený v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V odvolaní napadnutom rozsudku prvostupňového súdu odvolací súd zistil procesné i vecnoprávne nedostatky, ktoré majú za následok jeho nepreskúmateľnosť; vnútorná rozpornosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia spôsobuje jeho zmätočnosť. Vzhľadom na nezrozumiteľnosť a zmätočnosť odôvodnenia rozsudku nie je možné jednoznačne určiť ani samotný predmet konania, t.j. z akého právneho vzťahu okresný súd vychádzal (úverová alebo revolvingová zmluva); ak bola uzavretá revolvingová zmluva, nie je zistiteľné, prečo ju okresný súd považoval za neplatnú. Okresný súd, vyhodnotiac revolvingovú zmluvu za absolútne neplatnú, na jednej strane konštatuje „...v predmetnej veci išlo o poskytnutie finančných prostriedkov na základe revolvingového úveru...“, pričom na druhej strane uvádza „...podľa názoru súdu navrhovateľ nepreukázal, že by išlo o revolving...“. Navrhovateľ v odvolaní tvrdí, že v prejednáwanej veci odporcovi revolvingový úver poskytnutý nebol, pretože odporca nesplnil podmienky na jeho poskytnutie.

Úlohou okresného súdu po vrátení veci bude ustáliť si v prvom rade predmet konania po jasnom a zreteľnom vyšpecifikovaní nároku samotným navrhovateľom, v konkrétnostiach podloženého dôkazmi, po tom, čo si ozrejmi, z ktorej zmluvy jeho nárok plynie (či z úverovej alebo z revolvingovej). Nemožno

vylúčiť, že okresný súd opätovne rozhodne rovnako; svoje rozhodnutie je však povinný riadne a presvedčivo odôvodniť adekvátne k vykonanému dokazovaniu, za použitia náležitej zákonnej úpravy.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní napadol, i keď bližšie nezdôvodnil, aj výrok o trovách konania; tento výrok odvolací súd preskúmaval ako výrok závislý (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a vzhľadom na zrušenie rozsudku vo veci samej zrušil aj výrok o trovách konania s tým, že v novom rozhodnutí o veci okresný súd rozhodne aj o náhrade trov celého konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.). Odvolací súd k trovám konania považuje za potrebné upozorniť na pochybenie okresného súdu, keď odôvodnil výrok o trovách konania („...žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania...“) ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p., ktorý evokuje, že dôvodom nepriznania náhrady trov konania žiadnemu z účastníkov bol čiastočný úspech odporcu, resp. navrhovateľa v konaní. Nepriznanie práva na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p. však prichádza do úvahy len v prípade, kedy pri čiastočnom úspechu každého z nich je pomer úspechu a neúspechu účastníkov konania približne rovnaký (v súdnej praxi sa akceptuje záver, že pomer úspechu a neúspechu je približne rovnaký, keď nepresiahne 10 % rozdielu percentuálne vyjadrených úspechov účastníkov konania vzhľadom na výsledok konania). V prejednávanej veci z hľadiska predmetu konania a rozhodnutia okresného súdu vo veci samej (vychádzajúc z uplatnenej istiny bez príslušenstva) bol navrhovateľ úspešný v časti o zaplatenie sumy 869,09 €, t.j. 36,67 %; v časti o zaplatenie sumy 1501,19 € bol úspešný odporca, t.j. 63,33 % (neúspech navrhovateľa je úspechom odporcu). V dôsledku toho vzniklo odporcovi právo na náhradu 26,66 % (63,33 % - 36,67 %) jeho účelne vynaložených trov; za daného stavu konania ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. nemožno v prejednávanej veci aplikovať tak, ako to urobil okresný súd.

Na základe týchto skutočností odvolací súd napadnuté výroky rozsudku okresného súdu o zamietnutí návrhu vo zvyšku (druhý výrok) a o trovách konania (tretí výrok) v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil v tomto rozsahu okresnému súdu na ďalšie konanie. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.